

DOI: 10.5281/zenodo.2353625
 UDC Classification: 336.343.359(477)
 JEL Classification: I10, I18

STRATEGIC GOVERNANCE OF THE HEALTHCARE INNOVATIVE DEVELOPMENT

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Zoryna V. Yurynets, Doctor of Economics, Professor
 Ivan Franko Lviv National University, Department of Management, Lviv, Ukraine
 ORCID: 0000-0001-9027-2349
 Email: zoryna_yur@ukr.net

Oksana A. Petrukh
 Ivan Franko Lviv National University, Department of Management, Lviv, Ukraine
 ORCID: 0000-0002-5553-9156
 Email: roxana7700@gmail.com
 Recieved 24.07.2018

Юринець З.В., Петрух О.А. Стратегічне управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я. Науково-методична стаття.

У статті розглянуто шляхи удосконалення стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я. Запропоновано структурну модель стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я. Виявлено, що реалізація інноваційного сценарію передусім зумовлена підвищенням ролі й активністю державних органів, втіленням інструментарію державного регулювання інноваційних процесів. Проведена експертна оцінка соціальної значимості впровадження інноваційних медичних технологій на основі аналітичної ієрархічної процедури Саати. Здійснене дослідження дало змогу визначити, що першочерговим завданням для загального покращення охорони здоров'я в Україні є формування державою заходів щодо впровадження використання циторедуктивної хіміотерапії для лікування 3-4 стадії онкологічних захворювань.

Ключові слова: стратегічне управління, інноваційний розвиток, сфера охорони здоров'я, державного регулювання, інноваційні медичні технології, експертна оцінка

Yurynets Z.V., Petrukh O.A. Strategic management of innovative development of health care. Scientific and methodical article.

The article analyzes the ways of improving strategic management of healthcare innovative development. The structural model of strategic management of healthcare innovative development has been proposed. The implementation of the innovation scenario is primarily due to an increase in the role and activity of state institutions, and effective tools of state regulation of innovation processes has been identified. An expert assessment of the social significance of innovative medical technologies introduction based on the analytical hierarchy process Saati has been carried out. The study made it possible to determine that the primary task for the overall improvement of health care in Ukraine is the formation by the state of measures for the introduction of cytotoxic chemotherapy for the treatment of 3-4 stages of oncological diseases.

Keywords: strategic management, innovative development, healthcare, state regulation, innovative medical technologies, expert assessment

Становлення і розвиток сфери охорони здоров'я як важливого елемента державної соціальної політики повинно відігравати першочергову роль у розбудові національної економіки. Саме сфера охорони здоров'я чи не найбільше потребує результативних трансформацій та інноваційного просування новітніх технологій, адже, окрім проблем державного фінансування у достатньому обсязі, майже повної відсутності іноземних інвестицій та стратегії її інноваційного розвитку, зазначена сфера страждає від низки інших перешкод, що суттєво гальмують її розвиток.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Інноваційні питання розвитку системи охорони здоров'я наведені у наукових працях таких економістів, як: А. Абрамешина, В. Баранчєєва, І. Борисенко, А. Бронштейна, А. Вишневського, А. Вялкова, Н. Герасименко, Н. Грищенко, Л. Жаліло [1], В. Жарікова, С. Ільдеменова, Ф. Кадірова, Е. Кужель, О. Корнійчук [3], М. Мартинюк [1], Т. Овчиннікової, Ю. Салікова, Л. Слесарева, Д. Стігліц, В. Шевського та ін. Дослідження стратегічних проблем та питання державного регулювання у сфері охорони здоров'я цікавило багатьох науковців, зокрема, варто виокремити таких, як О. Амоша, Н. Артамова, І. Гладун, Д. Карамішев, Р. Ларіна, В. Москаленко, В. Пашков, Г. Слабкий, І. Солоненко та інші.

У вітчизняній і зарубіжній науковій літературі ще не достатньо приділено уваги висвітленню питань теоретичного та практичного змісту щодо стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я, хоча кількість опублікованих досліджень є доволі значною. Зокрема, недостатньо уваги приділено розкриттю

питань формування структурної моделі стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я, державної підтримки впровадження соціально значимих інноваційних медичних технологій

Метою статті є розроблення структурної моделі стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я, державної підтримки впровадження соціально значимих інноваційних медичних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження

Основою управління соціально-економічними системами, якою постає сфера охорони здоров'я, є стратегічне управління інноваційним розвитком.

Розв'язання проблем сфери охорони здоров'я потребує реалізації чітких і зрозумілих кроків, які вочевидь мають ґрунтуватись на стратегічному управлінні, що передбачає формування концепції, вибір стратегій інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я для визначення й одержання потрібних ресурсів та їх використання, розподілу ресурсів з метою забезпечення ефективної роботи сфери охорони здоров'я в майбутньому [1]. Стратегічне управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я сприяє забезпеченню процесу створення і впровадження інновацій та організаційних змін у достатньому обсязі для адекватної реакції на зміни в зовнішньому середовищі.

Формування стратегічного курсу на перехід сфери охорони здоров'я до інноваційного типу розвитку, впровадження стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я, дозволить забезпечити високі темпи інвестицій у сфері за активної участі держави. Реалізація інноваційного сценарію передусім зумовлена підвищенням ролі й активністю державних органів, виробленням і послідовним втіленням стратегії, програми інноваційного розвитку цієї сфери, що опирається на співпрацю держави, громадськості, суб'єктів господарювання, які створюють інновації, закладами охорони здоров'я, а також від взаємозв'язку між соціальною, інноваційною, інвестиційною політиками [3].

Чинники, які зорієнтовані на покращення роботи в інноваційної діяльності сфери охорони здоров'я стоять у прерогативі інституцій стратегічного управління зазначеним напрямом завдяки реалізації низки важливих функцій (рис. 1):

- визначення орієнтирів інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я;
- встановлення пріоритетних напрямів інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я;
- розроблення стратегії, політики задля досягнення стратегічних цілей інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я;
- забезпечення належного рівня процесу управління, ухвалення рішень задля

досягнення стратегічних цілей інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я;

- забезпечення можливості адаптації сфери охорони здоров'я до потреб населення та суспільства, акумулювання регуляторних, політичних, соціальних та юридичних інструментів у напрямі управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я.

До головних орієнтирів стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я варто віднести (рис. 1).

1. Формування та втілення пріоритетних напрямів науки, інноваційної діяльності в сфері охорони здоров'я; інноваційна спрямованість системи державного замовлення на створення новітніх медичних технологій, різних інновацій у сфері охорони здоров'я.
2. Формування та стимулювання попиту на НДДКР у сфері охорони здоров'я; розвиток системи медичного страхування.
3. Підтримка міжнародної співпраці, технологічної інтеграції господарюючих суб'єктів, взаємодії, державно-приватного партнерства для виробництва лікарських засобів, медичної техніки і виробів медичного призначення та інших інновацій у сфері охорони здоров'я.
4. Модернізація структури сфери охорони здоров'я; технічне переоснащення господарюючих суб'єктів у сфері охорони здоров'я, які займаються науковими дослідженнями та розробками, створенням інновацій, зокрема, закладів охорони здоров'я з метою впровадження інновацій та підвищення якості наданих медичних послуг.
5. Розвиток інноваційних центрів, центрів наукових досліджень, трансферу медичних технологій у сфері охорони здоров'я; формування та подальший поступ інноваційної інфраструктури, що сприятиме розробці і впровадженню інновацій сфері охорони здоров'я, зокрема інноваційних медичних технологій.

Послідовність здійснення стратегічного управління інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я в горизонтальному векторі:

1. Дослідження перешкод, визначення стратегічних цілей і завдань інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я; організація та планування НДДКР; оформлення об'єктів інтелектуальної власності; виробництво інновацій у сфері охорони здоров'я, впровадження нових технологій.
2. Аналізування та контролювання процесу навчання, розвитку медичних працівників; процес інформування закладів охорони здоров'я щодо інновацій завдяки інноваційним центрам, центрам наукових досліджень, налагодженню процесу трансферу медичних технологій, консультаційним центрам.

3. Налагодження комунікацій із виробниками лікарських засобів, препаратів, медичних технологій, інструментів, обладнання та інших інновацій у сфері охорони здоров'я; співпраці між розробниками інновацій, виробниками, постачальниками, покупцями; державна підтримка господарюючих суб'єктів, що проводять дослідження та здійснюють виробництво інновацій.
4. Оцінювання ефективності та результативності впроваджених інновацій у сфері охорони здоров'я (співвідношення витрат на створення і втілення інновації до результату і процесу лікування (отриманого від інновації прибутку та соціального ефекту).

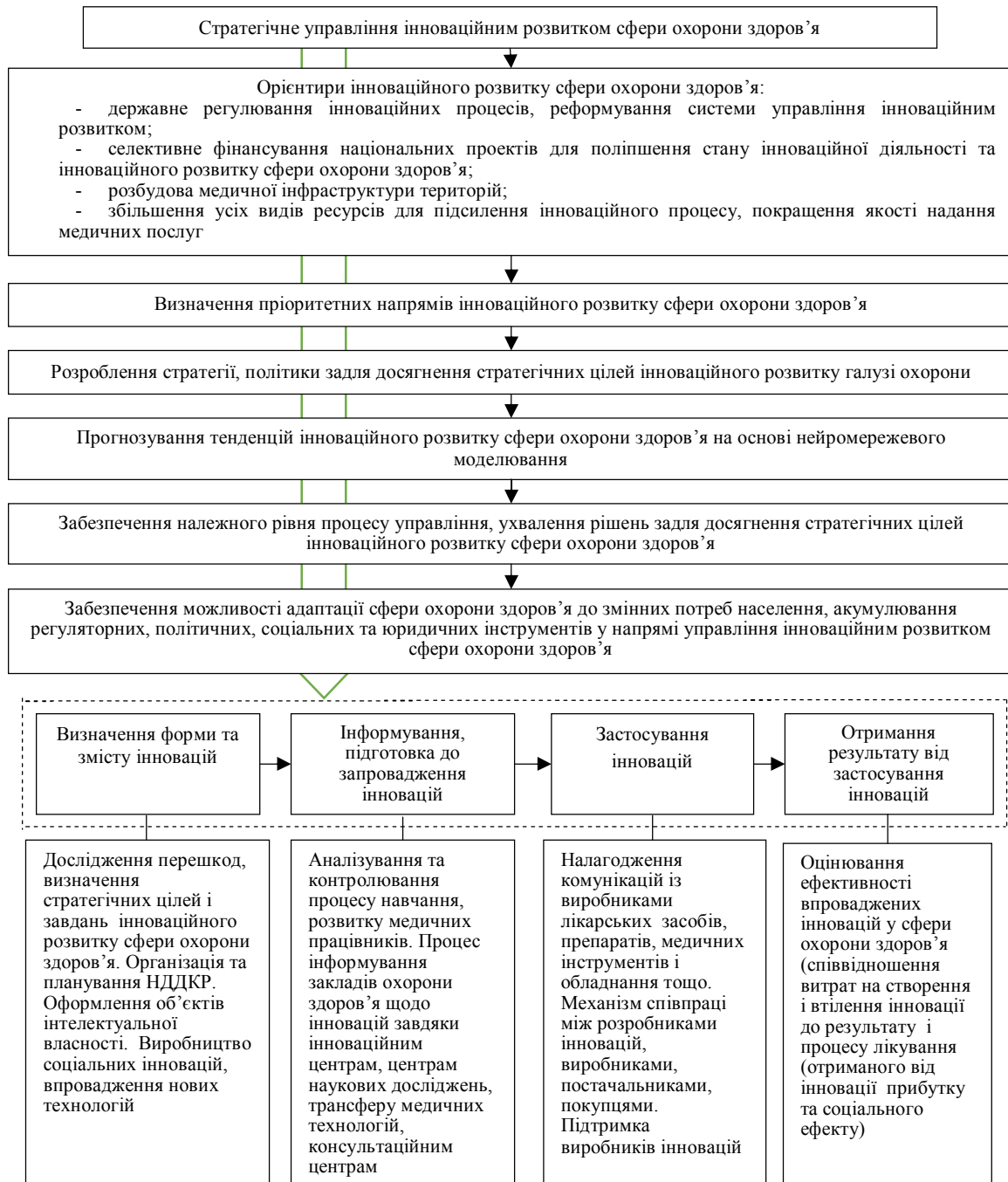

Рис. 1. Структурна модель стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я

Джерело: власна розробка авторів

Вважаємо, що в системі стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я вагомий роль має відігравати державна підтримка інноваційних процесів. Тому доцільно модернізувати структуру сфери охорони

здоров'я із врахуванням напрямів державного регулювання інноваційного розвитку цієї сфери. Особливу увагу доцільно звернути на ефективність проведення тендерів на проекти НДДКР, програми довготермінових партнерських

НДДКР та впровадження вітчизняних розробок на національному ринку та міжнародному ринку зокрема, поліпшення законодавчо-правової бази, надання пільг на участь суб'єктів господарювання у виконанні субконтрактів для державного замовлення на створення новітніх медичних технологій, лікарських засобів, виробів медичного призначення тощо. Важливим керунком постає розвиток інноваційних кластерів, територій, позабюджетних фондів, формування центрів трансферу медичних технологій на основі вузів, наукових медичних інститутів.

Тривалість інноваційного процесу сфери охорони здоров'я у вигляді циклу зумовлено визначенням форми та змісту інновацій, рівнем інформування та підготовки до запровадження інновацій, станом їх застосування, інноваційним потенціалом і технологічним рівнем операційної діяльності, ступенем розвитку інноваційних систем, абсорбцією й адаптування до освоєння інновацій тощо.

Важливим етапом вдосконалення напрямів стратегічного управління та державного регулювання інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я України загалом є модернізація та реформування цієї сфери, особливо для найбільш проблемних груп захворювань

населення, а також визначення пріоритетних інноваційних напрямів їх лікування.

Авторами було проведено дослідження визначення професійної думки українських експертів щодо важливості першочергового впровадження новітніх технологій для вирішення найбільш значимих медичних захворювань в Україні: геномної діагностики та превентивної медицини серцево-судинних та онкологічних захворювань; молекулярної діагностики алергії та АСІТ терапії; циторедуктивної хіміотерапії 3-4 стадії онкологічних захворювань; діагностики та сучасних методів лікування ускладнень діабету; діагностики та превентивного лікування остеопорозу на основі ультразвукової динсетометрії.

Проведена експертна оцінка соціальної значимості впровадження нових медичних технологій відбувалась на основі аналітичної ієрархічної процедури Сааті [4] за участі 10 експертів з різних сфер медицини. Відповідно до думок науковців [2] 10 експертів є мінімально необхідною кількістю для повноцінного проведення дослідження. Результати визначення думки експертів щодо важливості першочергового впровадження новітніх технологій у кожному з соціально-важливих напрямів подано на рис. 2-6.

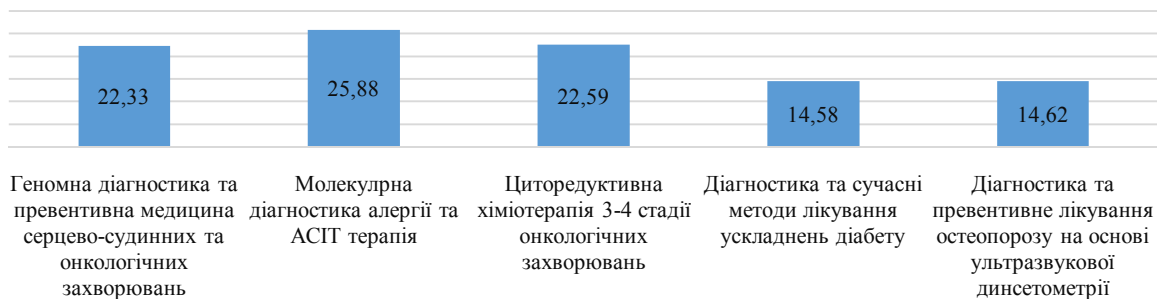

Рис. 2. Вартість впровадження інноваційних медичних технологій із врахуванням вартості закупівлі обладнання та навчання персоналу, у %

Джерело: власна розробка авторів

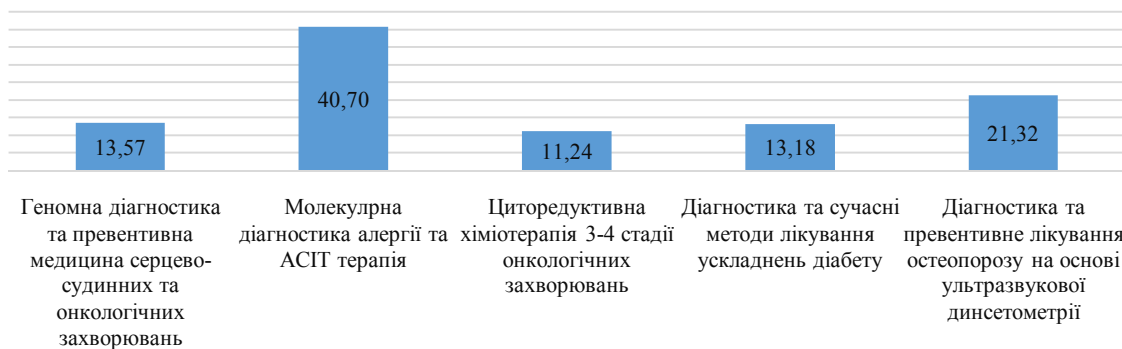

Рис. 3. Величина прямих медичних витрат як мінімальна вартість одного комплексу/циклу чи процедури лікування, у %

Джерело: власна розробка авторів

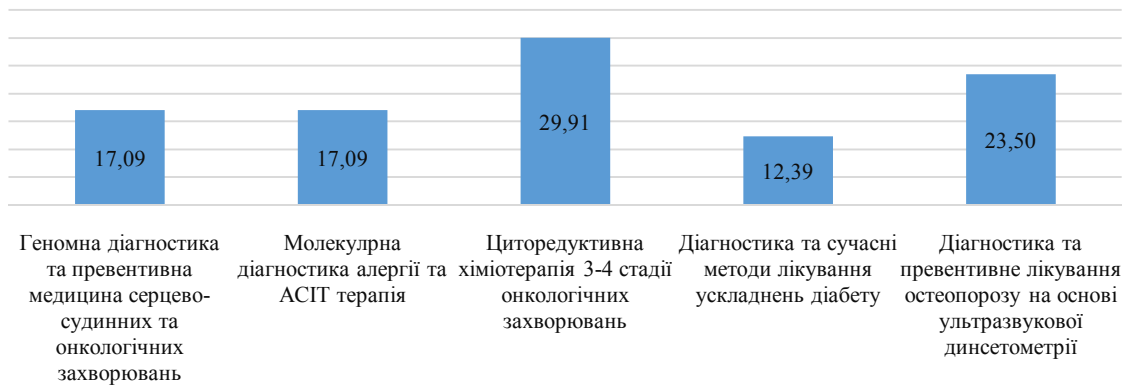

Рис. 4. Імовірність ускладнень через збільшення відсотку успішно пройденого курсу лікування, у%

Джерело: Власна розробка авторів

Це дослідження дало змогу визначити, що першочерговим завданням для загального покращення охорони здоров'я в Україні є формування державою заходів щодо впровадження використання циторедуктивної

хіміотерапії для лікування 3-4 стадії онкологічних захворювань, оскільки за усіма критеріями оцінювання українські вчені визначили цей метод одним з найбільш значимих.

Рис. 5. Соціальні витрати через призму недоотриманих державою податків у зв'язку з тимчасовою або постійною втратою працездатності, у%

Джерело: Власна розробка авторів

Рис. 6. Ефективність лікування, що вимірюється у зменшенні кількості днів, які хворий перебуває на стаціонарному лікуванні після впровадження технології, у%

Джерело: Власна розробка авторів

Наступними важливими напрямками до впровадження нових медичних технологій у порядку від найбільш важливого вважаємо геномну діагностику та превентивну медицину серцево-судинних та онкологічних захворювань; діагностику та превентивне лікування остеопорозу на основі ультразвукової динсетометрії; діагностику та сучасні методи лікування ускладнень діабету; молекулярну діагностику алергії та АСІТ терапію.

Проте, зважаючи на високі коефіцієнти, що були поставлені кожним експертом усім новітнім технологіям у кожному соціально-важливому напрямі вирішення найбільш значимих медичних захворювань в Україні, є зрозумілим, що оновлення сфери охорони здоров'я та її реорганізація загалом є необхідною на сучасному етапі розвитку держави на фоні стрімкого старіння населення, високих рівнів смертності, захворюваності та низької народжуваності.

Висновки

Для реалізації стратегічних напрямів і підтримки інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я України потрібно сформувавши та втілити систему стратегічного управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я, комплекс заходів із залученням інструментарію державної інноваційної політики. Ключовим завданням для загального покращення охорони здоров'я в Україні є формування державою чітких заходів щодо підтримки інноваційного розвитку такої важливої для суспільства сфери. Втілення пріоритетних орієнтирів інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я помітно підвищить увагу органів державної влади й управління до процесів розвитку цього сегменту, їх впливу на збереження та поліпшення здоров'я людей, скорочення втрат держави завдяки зниженню рівня захворюваності та смертності населення.

Abstract

The article analyzes the ways of improving strategic management of healthcare innovative development.

The structural model of strategic management of healthcare innovative development has been proposed. This structural model of strategic management of healthcare innovative development includes the following elements: defining guidelines for the healthcare innovative development; establishment of priority directions of healthcare sphere innovative development; development of strategy, policy in order to achieve strategic goals of healthcare innovative development; ensuring an adequate level of management, decision-making in order to achieve strategic goals of healthcare innovative development; ensuring the possibility of adapting the healthcare system to changing needs of the population, accumulating regulatory, political, social and legal instruments for managing the healthcare innovative development. The sequence of realization of strategic management of innovative development of sphere of health protection in a horizontal vector has been offered.

The implementation of the innovation scenario is primarily due to an increase in the role and activity of state institutions, and effective tools of state regulation of innovation processes has been identified. An important role in the strategic management of innovative health care development must play the state support for innovation processes. Therefore, it is advisable to modernize the structure of the healthcare sector and to take into account the directions of state regulation of healthcare innovative development. Particular attention should be expedient to the effectiveness of conducting tenders for R & D projects, the long-term partner research and development program, the implementation of domestic developments, the improvement of the legal base, privileges granting for the participation of business entities in the execution of state order subcontracts for the creation of the latest medical technologies, medical products and other. It is important to develop of innovative clusters, territories, off-budget funds, the centers for the medical technologies transfer based on universities and scientific medical institutes.

An expert assessment of the social significance of new medical technologies introduction based on the analytical hierarchy process Saati has been carried out. The study made it possible to determine that the primary task for the overall improvement of health care in Ukraine is the formation by the state of measures for the introduction of cytotoxic chemotherapy for the treatment of 3-4 stages of oncological diseases.

The next important directions for the introduction of new medical technologies are genomic diagnosis and preventive medicine for cardiovascular and cancer diseases; diagnostics and preventive treatment of osteoporosis based on ultrasonic dysnetometry; diagnostics and modern methods of treatment of complications of diabetes; Molecular Diagnosis of Allergy and ACIT Therapy.

Список літератури:

1. Жаліло Л.І. Стратегії змін у сфері охорони здоров'я в умовах соціально-економічних реформ в Україні // Л.І. Жаліло, М.І. Мартинюк. – *[Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Zhalilo.pdf>.

2. Живко З.Б. Експертне оцінювання при проведенні моніторингу системи економічної безпеки підприємства / З.Б. Живко // Reporter of the Priazovskyi state technical university. – 2014. – № 28. – С. 111-116.
3. Корнійчук О. Стратегія побудови сучасної української системи охорони здоров'я / О. Корнійчук // Вільне слово. – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vilneslovo.com>.
4. Saaty Thomas L. Relative Measurement and its generalization in decision making: why pairwise comparisons are central in mathematics for the measurement of intangible factors – The Analytic Hierarchy // Network Process. – 2008. – Vol. 102., № 2. – P. 251-318.

References:

1. Zhalilo, L.I., & Martyniuk, M.I. Strategies for healthcare change in conditions of social and economic reforms in Ukraine. Retrieved from <https://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Zhalilo.pdf> [in Ukrainian].
2. Zhivko, Z.B. (2014). Expert evaluation during the monitoring of the enterprise's economic security system // Reporter of the Priazovskyi state technical university, Vol. 28, 111-116 [in Ukrainian].
3. Korniyuchuk, O. (2017). The strategy of building a modern Ukrainian healthcare system. Vilne slovo. Retrieved from <https://vilneslovo.com> [in Ukrainian].
4. Saaty, Thomas L. (2008). Relative measurement and its generalization in decision making: why pairwise comparisons are central in mathematics for the measurement of intangible factors – The Analytic Hierarchy. Network Process, Vol. 102(2), 251-318 [in English].

Посилання на статтю:

Юринець З. В. Стратегічне управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я / З. В. Юринець, О. А. Петрух // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2018. – № 4 (38). – С. 90-96. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No4/90.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.2353625.

Reference a Journal Article:

Yurynets Z. V. Strategic management of innovative development of health care / Z. V. Yurynets, O. A. Petrukh // Economics: time realities. Scientific journal. – 2018. – № 4 (38). – P. 90-96. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No4/90.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.2353625.

